

Kirkko ja kaupunki -median toimintakertomus ja tilinpäätös 2023

Vuoden 2023 aikana printtilehti ilmestyi 18 kertaa. Lehden ilmestymiskertojen määrä väheni edellisvuodesta kahdella. Syynä tähän olivat edellisvuoden aikana nousseet painokulut sekä uusi jakelusopimus, jossa myös jakelun kustannukset nousivat. Tähän oli vuoden 2023 talousarviossa varauduttu. Myönteinen asia vuoden aikana oli se, että paperin hinta laski ja painokustannukset kääntyivät vuoden aikana laskuun. Tämä toi säästöä painokuluista, kuten liitteenä olevasta toteumasta ilmenee.

Johtokunta valitsi medialle uuden päätoimittajan maaliskuun kokouksessaan Jaakko Heinimäen irtisanouduttua 1.1.2023 lukien. Päätoimittajaksi valittiin Kirkko ja kaupungin uutispäällikkö Pauli Juusela. Hakijoita tehtävään oli 12. Uutispäällikön sekä julkaisupäällikön paikat jätettiin täyttämättä säästösyistä. Syksyllä samoin täyttämättä jätettiin uutistoimittajan vakanssi. Tämä on näkynyt median sisällöissä uutistoiminnan heikkenemisenä ja vaikuttanut myös henkilöstön jaksamiseen. Freelancereilta ostettavien juttujen määrää on lisätty.

Printtinumeroiden määrän väheneminen ja toimituksen henkilöstöleikkaukset vaikuttavat myös verkkomediaan. Verkossa julkaistujen juttujen määrä oli nyt 802, kun se edellisvuonna oli 1 050. Arvio uniikeista viikkokävijöistä oli nyt 41 500 (laskua 9 300). Sosiaalisen median puolella verkkojuttujen väheneminen näkyy eniten median Facebook-sivuilla, jonka näyttökertoja oli nyt 14 miljoonaa, kun edellisvuonna vastaava luku oli 22 miljoonaa. Facebook on yhä suosituin median sosiaalisen median kanavista ja sen käyttäjäkunta erittäin aktiivista, sillä lehden sisältöihin siellä reagoitiin tykkäyksillä, jaoilla ja keskustelukommenteilla yhteensä 1,33 miljoonaa kertaa. Facebook-seuraajien määrä kasvoi 3 400 hengellä ja on nyt 21 700. Muista kanavista suosiotaan kasvatti nyt Instagram, jonka seuraajamäärä, reaktiot ja näyttökerrat nousivat. Instagramissa näyttökertoja oli 1,62 miljoonaa kertaa (nousua 0,32 miljoonaa). TikTokin näyttökertojen määrä laski kahdesta miljoonasta 1,82 miljoonaan, mutta tilin seuraajien määrä nousi 5100:stä 6700 henkeen. TikTokissa seuraajat ovat huomattavan nuoria ja enemmistö on miehiä. Twitterin/X-palvelun näyttökertoja oli saman verran kuin edellisvuonna, 570 000. YouTubessa näyttökertoja oli 92 000. Kirkko ja kaupungin audiotuotteita kuunneltiin 25 000 kertaa.

Metan algoritmeissa mainonnalla on iso merkitys eli etenkin Facebookissa pitäisi olla rahaa sisältöjen markkinointiin. On syytä myös huomata mediankäytön trendi: osalle käyttäjistä somesisällöt ovat itsessään riittäviä, eikä niistä siirrytä esimerkiksi linkkien kautta lukemaan juttuja, kuten aiemmin tapahtui. Tämä korostaa somesisältöjen pitkäjänteisen laadullisen kehittämisen tärkeyttä, minkä vuoksi median toimitus otti jo syksyllä 2023 askelia vuonna 2024 tehtävän digisuunnitelman tekemisessä.

Niin printin kuin somen sisällöt ovat monipuolisia ja mietitty niin, että samalla kun tavoitetaan erityisesti niitä, joilla on kirkkoon etäisempi suhde, mediassa on luettavaa myös aktiiveille. Suora lukijapalaute on vuoden aikana ollut pääosin positiivista, lehden suuntaa ja kehitystä on enimmäkseen kiiteltu. Median some-kanavissa on käyty vilkasta keskustelua, mikä vaatii toimitukselta resursseja moderointiin. Lukijoita on vuoden mittaan

aktivoitu osallistumaan useammankin artikkelin tekoon pyytämällä heitä vastaamaan kyselyihin, lähettämään mielipiteitään ja myös esimerkiksi kuvia juttuun, joka käsitteli kodin uskonnollisia esineitä. Niin verkkosivuilla kuin somessakin videosisältöjen merkitys on nousussa ja lisäksi on tehty ja hankittu myös audioita.

Median monikanavaisuuteen liittyy vahvasti Jouluradio, jonka toimintavuodesta 2023 on tehty erillinen toimintakertomus. Jouluradion vuosi oli monin mittarein erinomainen.

Kirkko ja kaupunki osallistui keväällä 11 seurakuntalehden yhteiseen lukemistutkimukseen. Innolink Oy:n tutkimuksessa Kirkko ja kaupungin osuus oli 923 paneelivastaajaa. Heistä 553 kuului kirkkoon. Kirkkoon kuuluvista 398 eli 73 prosenttia vastasi lukevansa lehteä, kirkkoon kuulumattomista 400 vastaajasta 156 lukee lehteä. Kirkko ja kaupunki on merkittävä väline myös kirkkoon kuulumattomien pääkaupunkiseudun asukkaiden tavoittamiseksi. Kirkkoon kuuluvista vastaajista puolet vastasi lehden olevan keskeisin väline tiedon saamiseksi seurakunnasta, seurakunnan verkkosivut mainitsi 32 prosenttia. Lukijat pitivät lehteä tärkeänä ja luotettavana mediana. 22 prosenttia kirkkoon kuuluvista vastasi, että se on ainoa tai lähes ainoa side seurakuntaan. Kaikista vastaajista luku on 17 prosenttia. Tämän lisäksi syksyllä tutkittiin erikseen Kotimaa Oy:n kanssa printtilehden aktiivilukijoita lokakuun lehdessä olleen qr-koodin kautta. Heistä 80 prosenttia piti lehteä itselleen merkittävänä, koska se nostaa esille kiinnostavia teemoja kirkosta, uskonnoista ja yhteiskunnasta. Molempien tutkimusten mukaan printtilehti on tärkeä tietolähde seurakunnan tapahtumista. Aktiivilukijat luonnehtivat lehteä ihmisläheiseksi, helppokäyttöiseksi, empaattiseksi ja luotettavaksi. Molempien tutkimusten mukaan mediaa käytetään myös apuvälineenä hiljentymiseen.

Kirkko ja kaupungin taloutta on vuoden aikana pyritty vakauttamaan jättämällä julkaisupäällikön, uutispäällikön ja uutistoimittajan paikat täyttämättä sekä tinkimällä toimituksen toimintamenoista ja hankinnoista. Toimintakulujen toteuma oli 95,9 prosenttia, toimintatuottojen 94,6 prosenttia ja toimintakate 97,3 prosenttia. Toimintakate on 71 344 euroa alle talousarvion. Kulujen sisällä vähenivät myös avustajapalkkioihin käytetyt rahat huolimatta edellä mainitusta leikkauksesta toimituksen henkilöstöön. Iso merkitys oli painopaperin hinnanlaskulla, mikä vähensi menoja ja samalla budjetissa näkyviä tuottoja, sillä ne laskutetaan toteutuneen mukaisesti. Aineisiin ja tarvikkeisiin käytettiin rahaa kolmannes budjetoitua vähemmän. Suurin ongelma onkin tulopuolella, jossa Kirkko ja kaupunki -lehden ilmoitustuotto on vähentynyt radikaalisti, noin 60 000 eurolla. Tämä on suurimmaksi osaksi seurausta kahden numeron leikkauksesta. Jouluradio sen sijaan kasvatti tuottojaan sekä muista seurakunnista että sponsoroinnin kautta.

Vaikka tilinpäätös alittaa talousarvion kaikkien edellä mainittujen toimenpiteiden ansiosta, niin se ylittää keväällä 2023 määritellyn kehyksen. Kiinteiden kulujen ylitys on 83 986 euroa ja paino- jakelukulujen 90 607 euroa. Tämän taustalla on useita tekijöitä, kuten se, että talousarvio oli laadittu alijäämäiseksi tarkoituksena käyttää säästöjä. Toiseksi taustalla on paino- ja jakelukulujen hinnannousu, jota johtokunta käsitteli 1.11.2022 kokouksessaan (§ 46). Johtokunta päätti, että tarvittava lisäkulu suhteessa talousarviokehykseen, 190 584 euroa, katetaan käyttämällä siihen vuoden 2022 ylijäämää 150 000 euroa sekä lisäämällä

Jouluradion tuottoja noin 50 000 euroa. Jouluradion tuottotavoite onnistui vuoden 2023 aikana, mutta yhteensä jouluradion ja ilmoitusmyynnin tuotot jäivät alle talousarvion. Noin 150 000 euron lisäkulojen vähentämisen tapaa käsiteltiin kevään 2023 kahdessa johtokunnan kokouksessa. Koska niitä ei sopimuksen puitteissa voitu vähentää paino- ja jakelukuluista, jotka laskutetaan toteutuneen mukaan, ne piti vähentää toimituksen kiinteistä kuluista. Näin myös toimittiin, minkä seurauksena median tuotot vähenivät.

Mediatoimituksen säästöt olivat 243 942 euroa vuodenvaihteessa 2022–2023. Kun siitä vähennetään kiinteiden kulujen kehyksen ylitys 83 986 euroa, säästön määrä 31.12. 2023 on 159 956 euroa. Vuonna 2024 toimituksen budjettia on edelleen karsittu toimitukselle asetettujen taloudellisten tavoitteiden mukaisesti. Budjetti on nyt laadittu kehyksen tasolle, mutta kehyksen sisäistä jakoa muutettiin johtokunnan 16.8.2023 kokouksessa (§ 65) niin, että paino- ja jakelukuluista siirrettiin 72 000 euroa kiinteisiin kuluihin. Näin kiinteiden kulujen kehys on 1 970 822 euroa ja paino- ja jakelukulujen 2 898 000 euroa.

Vuoden aikana valmistuivat myös Kirkko ja kaupungin nelivuotissuunnitelma ja Jouluradion tulevaisuussuunnitelma. Molempia lähdettiin heti toteuttamaan. Vuoden aikana tehtiin myös kaksi suurta kilpailutusta, joiden tuloksena Aste Oy jatkaa median julkaisujärjestelmän toimittajana ja Sanomapaino painona. Painon ja Postin kanssa valmisteltiin vuoden aikana siirtymistä jakelussa koneelliseen lajitteluun, joka vaatii kanteen ja keskiaukeamaan paksumpaa paperia. Tätä testattiin Vantaan painoksessa syksyllä. Uusi tuotantomalli otetaan käyttöön vuoden 2024 ensimmäisessä lehdessä.

Liitteenä on tilinpäätös ja tiedoksi myös päätoimittajan vastaukset Helsingin seurakuntayhtymän toimintakertomukseen liittyviin kysymyksiin.